

عکس: ایرنا

رقابت سرد

مقایسه آماری دور دوم انتخابات تهران در ادوار مختلف مجالس پس از انقلاب

کمالی، آیت‌الله یزدی، روحانی، حدیدچی (دباغ)، زرگر، انواری، زواره‌ای، اصغری، بهروز، رهبری، موسویانی، امانی، دوزدورانی و نیک‌روش به مجلس راه یافتند. ناطق‌نوری نیز به جای ربانی‌املشی که در سال ۱۳۶۴ به شهادت رسید، از طریق انتخابات میان‌دوره‌ای مجلس (مرحله سوم)، به جمع نمایندگان شهر تهران اضافه شد. در مرحله اول دوم‌میلیون و ۳۰۸ هزار و ۳۱۹ نفر در انتخابات شرکت کردند. تعداد شرکت‌کنندگان در مرحله دوم انتخابات مجلس دوم در تهران به یک میلیون و ۲۵۱ هزار و ۱۶۰ نفر رسید و برای انتخابات میان‌دوره‌ای نیز ۶۴۹ هزار و ۲۰۲ نفر پای صندوق رای رفتند.

مجلس سوم

سومین دوره انتخابات مجلس در ۱۹ فروردین سال ۱۳۶۷ برگزار شد. انتخابات این دوره نیز در تهران به دور دوم کشیده شد. مرحله دوم انتخابات در ۲۳ اردیبهشت و مرحله میان‌دوره‌ای نیز در دو نوبت ۲۴ آذر ۱۳۶۸ و ۱۷ مهر ۱۳۶۹ برگزار شد. ۱۶۲ نفر در این دوره در تهران کاندیدا شدند و ۱۴ نفر در مرحله اول، ۱۶ نفر در مرحله دوم و چهار نفر نیز در نتیجه انتخابات میان‌دوره‌ای به مجلس سوم راه یافتند. در این دوره برخی احزاب دچار دگرگونی‌های اساسی شدند. دو حزب مهم دوره دوم یعنی سازمان مجاهدين انقلاب اسلامی و حزب جمهوری اسلامی که چهره‌های شناخته‌شده‌ای همچون مرحوم هاشمی‌فسنجانی، مهدی کروبی و محمدمهدی ربانی‌املشی به‌عنوان کاندیداها یا آنها به مجلس دوم راه یافته بودند، منحل شدند و مجمع روحانیون مبارز نیز به دلیل آنچه تفاوت سلیقه در اداره سیاسی کشور نامیده شد، از جامعه روحانیت مبارز منشعب شد. در لیست مجمع روحانیون مبارز، افرادی چون اکبر هاشمی‌فسنجانی، مهدی کروبی، حسن روحانی، مصطفی معین، مرتضی الیوری، محمد سلامتی، فخرالدین حجازی و ابراهیم اصغرزاده حضور داشتند اما روحانیون مبارز اکثریت‌کافی بسیاری داشت و فقط در ۱۲ مورد اختلاف داشتند. در مجموع ۷ گروه و تشکل در انتخابات مجلس سوم در تهران حضور فعال داشتند: جامعه روحانیت مبارز تهران، مجمع روحانیون مبارز تهران، دفتر تحکیم وحدت، انجمن اسلامی معلمان ایران، خانه کارگر، انجمن اسلامی وزارت خانه‌ها و مؤسسات دولتی و انجمن اسلامی مدرسین دانشگاه‌ها. نهضت آزادی نیز در تلاش بود که لیستی در تهران ارائه دهد اما با مخالفت امام از حضور در انتخابات مجلس سوم منع شد. پیروز انتخابات مجلس سوم در تهران، مجمع روحانیون مبارز بود؛ از لیست ۳۰ نفره آنها ۲۶ نفر به مجلس راه یافتند. سیدمحمد اصغری، فخرالدین حجازی، گوهرالشریعه دستغیب، سیدمحمد دعایی، محمد سلامتی، عباس شیبانی، محمدعلی صدوقی، عاتقه صدیقی، هادی غفاری، مهدی کروبی، حسین کمالی، مصطفی معین نجف‌آبادی، اکبر هاشمی‌فسنجانی و محسن نوربخش راه‌یافتگان دور اول انتخابات بودند. از مرحله دوم نیز ابراهیم اصغرزاده، مرتضی الیوری، محمدرضا باهنر، محمدسعید تسلیمی، نجف‌قلی حبیبی، مرضیه حدیدچی (دباغ)، عباس دوزدورانی، سعیدر جایی خراسانی، حسن روحانی، عباسعلی عمیدزنجانی، حسین فروتن، مرتضی کتیرایی، حسین مظفری‌نژاد، سیدعبدالواحد موسوی لاری، علی‌اکبر ناطق‌نوری و عیسی ولایی راهی مجلس شدند. در انتخابات میان‌دوره‌ای اول، مریم بهروز، علی‌اکبر محتشمی‌پور و محمدعلی موحدی کرمانی و ابوالقاسم سرحدی‌زاده در انتخابات میان‌دوره‌ای دوم راهی مجلس شدند. در مرحله اول انتخابات مجلس سوم در تهران یک میلیون و ۷۴۵ هزار و ۵۸۷ نفر پای صندوق‌های رای رفتند. در مرحله دوم تعداد شرکت‌کنندگان به ۸۷۸ هزار و ۲۹۳ نفر رسید. در میان دوره‌ای اول و دوم نیز به ترتیب ۶۶۱ هزار و ۴۲۷ نفر و یک میلیون و ۱۸۲ هزار و ۲۳۰ نفر شرکت کردند.

و لیست جاما هم هر کدام یک نامزد را معرفی کردند که این نامزدها نیز با سایر لیست‌ها مشترک بودند. دور دوم انتخابات در تاریخ ۱۹ اردیبهشت ۱۳۵۹ برگزار شد و در پایان ۹ نفر از لیست ائتلاف بزرگ به مجلس راه یافتند (۳ کاندیدای مشترک با سایر لیست‌ها). گروه همان ۲ نماینده و جاما هم یک نفر راهی مجلس کردند. محسن مجتهدشیرازی، گوهرالشریعه دستغیب، علی‌اکبر ولایتی، بدالله سحابی، حبیب‌الله عسگرآولادی و محمدکاظم موسوی‌پنجتوری چهره‌های شناخته‌شده‌ای بودند که در دور دوم به مجلس راه یافتند. اما این پایان انتخابات مجلس اول در تهران نبود و انتخابات در پایتخت به دور سوم نیز کشیده شد. به دلیل شهادت ۱۱ تن از نمایندگان تهران در حادثه هفتم تیر ۱۳۶۰ و ترورهای گروهک منافقین، ۱۱ نفر دیگر در انتخابات میان‌دوره‌ای سال ۱۳۶۰ جایگزین آنها شدند. در مرحله اول انتخابات کل آرای مأخوذه در تهران دو میلیون و ۱۳۴ هزار و ۴۳۴ نفر بود، در مرحله دوم یک میلیون و ۶۳۴ هزار و ۷ نفر در انتخابات شرکت کردند و در میان دوره‌ای آمار شرکت‌کنندگان به یک میلیون و ۸۵۹ هزار و ۴۶۳ نفر رسید.

مجلس دوم

دومین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی در ۲۶ فروردین سال ۱۳۶۲ برگزار شد. انتخابات در این شهر به دور دوم و سوم کشیده شد. مرحله دوم انتخابات در ۲۷ اردیبهشت و میان‌دوره‌ای نیز در ۱۰ مردادماه همان سال برگزار شد. نظارت بر انتخابات مجلس با توجه به تشکیل شورای نگهبان بر عهده این نهاد بود و با توجه به حوادث پس از انقلاب و قرار داشتن کشور در شرایط جنگ تحمیلی، سیمای دیگری از انتخابات شکل گرفته بود. ۱۶۳ نفر در تهران کاندیدای شرکت در انتخابات شدند که نسبت به انتخابات مجلس اول ریزش قابل‌ملاحظه‌ای داشت و از این بین ۱۳ نفر در دور اول، ۱۵ نفر در دور دوم و یک نفر در میان‌دوره‌ای به مجلس راه یافتند. جامعه روحانیت مبارز و حزب جمهوری اسلامی، فعال‌ترین احزاب در انتخابات مجلس دوم در تهران بودند. دفتر تحکیم وحدت، سازمان مجاهدين و انجمن اسلامی معلمان دیگر گروه‌هایی بودند که لیست انتخاباتی داشتند. خانه کارگر، حزب‌الله تهران (لیست ترکیبی از لیست جامعه روحانیت مبارز، حزب جمهوری اسلامی، دفتر تحکیم وحدت، خانه کارگر و انجمن اسلامی معلمان)، سازمان فدائیان اسلام، سازمان فجر اسلام، انجمن اسلامی فارغ‌التحصیلان دانشگاه علم و صنعت، اتحادیه انجمن‌های اسلامی دانشجویان مراکز فنی و حرفه‌ای و جامعه کمک دندانی‌زنان تجربی ایران دیگر احزابی بودند که لیست انتخاباتی ارائه دادند. از میان لیست‌های ارائه‌شده ۱۲ نفر از چهره‌های نزدیک به جریان چپ و ۱۸ نفر از چهره‌های نزدیک به جریان راست، کرسی‌های مجلس دوم را در تهران به دست آوردند؛ در حالی که لیست پیروز این انتخابات، لیست حزب جمهوری اسلامی بود. هاشمی‌فسنجانی، کروبی، ربانی‌املشی، شیبانی، موحدی کرمانی، فارسی، حجازی، غفاری، دعایی، مجتهدشیرازی، اسماعیلیان، بادامچیان، هادی صدیقی در دور نخست راهی مجلس شدند و در مرحله دوم

منصوره محمدی

خبرنگار گروه سیاسی

تکلیف دور دوم انتخابات مجلس در تهران با انتخاب ۱۶ نماینده مشخص شد. اصولگرایان با حذف رقبای اصلاح طلب و مستقل و کاهش تاریخی مشارکت مردم، پیروز قاطع انتخابات در این دوره بودند اما بررسی تاریخی مشارکت مردم تهران در انتخابات ادوار مجلس که به دور دوم کشیده شده است، الگوی مشارکت شهروندان و پاسخ آنها به اتفاقات سیاسی را به خوبی تشریح می‌کند. در همه ادوار مشارکت در دور نخست پررنگ تر بود و حتی در انتخابات مجلس پنجم که تنها دو نفر در دور اول و ۲۸ نفر از دور دوم راهی مجلس می‌شدند، اما مشارکت تهرانی‌ها کاهش یک میلیونی داشت. بیشترین ریزش مشارکت مربوط به دور دوم انتخابات مجلس ششم است که مشارکت بیش از دو میلیون و ۲۰۰ هزار نفری به مشارکتی ۱۵۰ هزار نفری تنزل کرد و یک سقوط تاریخی در آن پس از حواشی بسیار ثبت شد. پس از آن نیز سقوط مشارکت در دور دوم به مجلس دوازدهم رسید که شرکت‌کننده‌های دور دوم بیش از ۵۰۰ هزار نفر بودند و مشارکتی ۸ درصدی رقم خورد. در ادامه این گزارش مروری بر مشارکت مردم تهران در انتخابات دور دوم مجلس، احزاب و گروه‌های شرکت‌کننده در انتخابات و افراد راه یافته به مجلس داشتیم که در ادامه می‌خوانید.

مجلس اول

در نخستین دوره برگزاری انتخابات مجلس که ۲۴ اسفند سال ۱۳۵۸ برگزار شد، ۱۸ کاندیدای تهرانی حد نصاب لازم برای ورود به مجلس را به دست آوردند و تکلیف ۱۲ نماینده دیگر تهران به دور دوم کشیده شد. مهدی بازرگان، محمدجواد باهنر، سیدحسن آیت، سیدمحمد موسوی خوئینی‌ها، محمدعلی رجایی، علی‌اکبر ناطق‌نوری، اکبر هاشمی‌فسنجانی، ابراهیم یزدی، اعظم طالقانی، مصطفی چمران و عزت‌الله سحابی، چهره‌های شناخته‌شده مجلس اول در تهران بودند که در دور اول به آن راه یافتند. دور دوم انتخابات در ۱۹ اردیبهشت سال ۱۳۵۹ برگزار شد. ۲۴ نفر برای رقابت راهی دور دوم شدند و ۸ لیست انتخاباتی در تهران ارائه شد که بیشترین سهم از آن «ائتلاف بزرگ» بود که توسط حزب جمهوری اسلامی معرفی شده بود. این ائتلاف ۱۲ نامزد در دور دوم داشت که از این تعداد ۵ نامزد مشترک با سایر لیست‌ها بودند. دفتر هماهنگی همکاری‌های مردم با رئیس جمهور که در واقع حامیان بنی صدر محسوب می‌شدند، لیستی ۱۱ نفره ارائه دادند که از این تعداد ۸ نامزد با دیگر لیست‌ها مشترک بودند. گروه همانم نیز ۵ نامزد معرفی کرد، اعضای این گروه عضو نهضت آزادی بودند و در بین اسامی تنها دو نام اختصاصی وجود داشت. حزب توده نیز سه کاندیدای معرفی کرد که هر سه نفر آنها با دیگر لیست‌ها مشترک بودند. جنبش مسلمانان مبارز نیز دو نامزد داشت که هر دو نفر با سایر لیست‌ها مشترک بودند. لیست انقلابی و ترقی خواه

گمانه در باره هیئت رئیسه مجلس خبرگان رهبری

اولین جلسه ششمین دوره مجلس خبرگان رهبری صبح روز سه‌شنبه اول خردادماه برگزار می‌شود و اولین دستور کار این مجلس، انتخاب اعضای هیئت رئیسه خواهد بود. از سال ۱۳۹۵ آیت‌الله احمد جنتی ریاست این مجلس را به‌عهده داشت که در این دوره ثبت‌نام نکرد. غلامرضا مصباحی‌مقدم، از اعضای مجلس خبرگان رهبری درباره اینکه چه کسانی در معرض کاندیداتوری برای انتخابات هیئت‌رئیس خبرگان رهبری هستند، به تسنیم گفت: «طبق شنیده‌ها، آقایان «مدرسی‌یزدی»، «حسینی پوشهری» و «موحدی کرمانی» سه گزینه اصلی و مطرح برای ریاست خبرگان رهبری هستند که به‌گفته او، هر سه از شانس یکسان برای پیروزی برخوردار هستند. رقابت‌های رایج انتخاباتی برای ریاست مجموعه‌ها و نهادهای مختلف، در مجلس خبرگان صدق نمی‌کند و آنچه در انتخابات هیئت‌رئیس خبرگان مطرح است بیشتر تعارفات علمایی است که ممکن است آقایان در صورتی که قیاب را اصلاح و شایسته بدانند، قصدی برای رقابت نداشته باشند.»

تعطیلی‌شنبه‌ها قابل‌پذیرش نیست

حجت‌الاسلام‌المسلمین محمدجعفر منتظری در جلسه شورای معاونین، ضمن انتقاد از مصوبه اخیر مجلس شورای اسلامی در خصوص کاهش ساعت کاری گفت: «مصوب چنین مصوبه‌ای از سوی یک مجلس انقلابی بعید بود و کاهش ساعت کاری با شعار سال «جهش تولید و مشارکت مردم» هم‌خوانی ندارد. تعطیلی‌شنبه با استدلال اینکه از نظر اقتصادی دچار مشکل هستیم اصلاً قابل‌پذیرش نیست. اکثریت قاطع مردم در ایران ارتباط اقتصادی با خارج از کشور ندارند و در خصوص آن اقلیت می‌توان تدابیر خاص دیگری اندیشید. لذا اینکه بخواهیم با تصویب این مصوبه اکثریت را فدای اقلیت کنیم خلاف عقل، منطق، روش و رویه اسلاف ماست.» او با تأکید بر لزوم توجه به پرونده‌های مرتبط با اقتصاد کشور در جهت تحقق شعار سال تأکید کرد: «اراج پرونده‌هایی که مرتبط با مسائل تولیدی و اقتصادی است را در اولویت قرار دهید و این دست پرونده‌ها با نهایت سرعت و دقت مورد رسیدگی قرار گیرند.»

مهدی محمودیان به زندان معرفی شد

پس از اینکه مهدی محمودیان خبر احضارش را در حساب کاربری ایکس منتشر کرد، روز گذشته بازداشت شد و میزبان، خبرگزاری قوه قضائیه در توضیح آن نوشت: «پس از طرح ادعاهایی از سوی مهدی محمودیان در فضای مجازی مقام قضایی با صدور احضاریه‌ای وی را برای ادای توضیحات در رابطه با ادعاهای منتشرشده به دادسرا فراخواند و در احضاریه معرفی و به همراه داشتن وکیل قید شد. صبح امروز (دیروز) یکشنبه سی‌ام اردیبهشت مهدی محمودیان بدون حضور وکیل به دادسرای فرهنگ و رسانه مراجعه کرده و از سوی مقام قضایی تفهیم اتهام شده است. پس از تفهیم اتهام مهدی محمودیان قاضی پرونده ضمن تعیین دور قرار کفالت ۲۵ میلیون تومانی برای مهدی محمودیان که سبک‌ترین قرار صادره در پرونده اتهامی او بود، مهدی محمودیان ضمن رد معرفی کفیل، برای معرفی به زندان اصرار می‌کند. یک وکیل دادگستری که برای پرونده دیگری در دادسرا حضور داشته برای کفالت محمودیان اقدام می‌کند که با مخالفت جدی محمودیان کاری از پیش نمی‌برد و محمودیان با اصرار خودش به زندان معرفی می‌شود.»